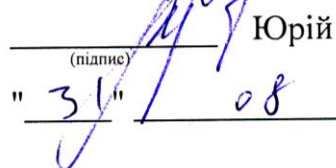

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
КАФЕДРА ПОЖЕЖНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник начальника кафедри
пожежної профілактики в населених
пунктах

Юрій ЛУЦЕНКО
(підпис)
" 31 " 08 2020 р

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Пожежна профілактика в населених пунктах»

циклу професійної (обов'язкової) підготовки
за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
в галузі знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальність – 261 «Пожежна безпека»
за освітньо-професійними програмами:

«Пожежна безпека», «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи»,
«Експерт будівельний з пожежної та техногенної безпеки»,
«Управління пожежною безпекою»

Силабус розроблено згідно робочої програми навчальної дисципліни.

Рекомендовано кафедрою пожежної профілактики в населених пунктах на:

2020-2021 навчальний рік   Протокол від «31» серпня 2020 року № 11

Перезатверджено. Начальник кафедри ППНП _____
(підпис)

• 20__-20__ навчальний рік   Протокол від «__» _____ 20__ року № __

Перезатверджено.   Начальник   кафедри   ППНП _____
(підпис)

20__-20__ навчальний рік   Протокол від «__» _____ 20__ року № __

2020 рік

Анотація

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Пожежна профілактика в населених пунктах» сприяють розвитку професійного мислення в здобувачів вищої освіти та дозволяють виконувати обов'язки державного інспектора з пожежної та техногенної безпеки у відповідності до вимог керівних документів, а також з урахуванням гендерного аспекту та питань гендерної рівності.

Даний курс передбачає формування у майбутнього фахівця чітких знань і вмінь щодо організації нагляду (контролю) за виконанням вимог пожежної безпеки, обґрунтування заходів, спрямованих на усунення порушень, посилення протипожежного захисту .

1. Інформація про викладача

Загальна інформація	Луценко Юрій Володимирович, заступник начальника кафедри пожежної профілактики в населених пунктах факультету пожежної безпеки.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 341. Робочий номер телефону – (057) 707-34-52.
E-mail	ppnp@nuczu.edu.ua .
Наукові інтереси*	
Професійні здібності*	

* – заповнюється за бажанням НПП.

2. Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 339. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: пожежна безпека технологічних процесів, автоматика раннього виявлення надзвичайних ситуацій , матеріалознавство та технологія матеріалів, стійкість будівель та споруд при пожежі, протипожежна та аварійно-рятувальна техніка , пожежна безпека електроустановок .

Постреквізити: дослідження пожеж, техногенна безпека об'єктів, автоматичні системи протипожежного захисту, виконання та захист

кваліфікаційних робіт.

4. Характеристика навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни: підготовка фахівців, які можуть самостійно і творчо вирішувати завдання щодо забезпечення пожежної безпеки під час проектування, будівництва та експлуатації будівель та споруд різного призначення за рахунок розробки і впровадження технічних засобів та організаційних заходів протипожежного захисту.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- вивчення нормативних документів з питань пожежної безпеки в галузі будівництва;
- визначення ролі та місця пожежної профілактики в забезпеченні пожежної безпеки при будівництві та експлуатації об'єктів;
- оволодіння методиками визначення відповідності інженерно-технічних рішень у будівлях та спорудах вимогам протипожежних норм та правил пожежної безпеки;
- оволодіння розрахунковими методами визначення параметрів протипожежного стану об'єкту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Пожежна профілактика в населених пунктах» здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

- роль і місце пожежної профілактики в забезпеченні пожежної безпеки будівель та споруд населених пунктів та підприємств;
- законодавчі акти, вимоги статутів, наказів та інших державних документів щодо протипожежного захисту будівель та споруд, населених пунктів, промислових та інших об'єктів, а також організації роботи органів державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки;
- порядок організації нормативно-технічної роботи в органах державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки;
- склад, завдання та особливості функціонування систем забезпечення пожежної безпеки об'єктів різного призначення;
- методика перевірки відповідності інженерно-технічних рішень в будівлях та спорудах вимогам протипожежних норм;

уміння:

- проводити пожежно-профілактичну роботу в будівництві, в населених пунктах, на промислових та інших об'єктах;
- застосовувати вимоги нормативних документів з питань пожежної безпеки в будівництві на практиці;
- аналізувати пожежну небезпеку будівель та споруд, розробляти заходи щодо їх протипожежного захисту;
- розробляти та оформлювати необхідну документацію за результатами пожежно-технічних перевірок будівель і споруд різного призначення;
- оцінювати пожежну небезпеку і рівень протипожежного захисту об'єктів для визначення запобіжних заходів та необхідних профілактичних робіт;
- розробляти і обґрунтовувати заходи з посилення протипожежного захисту

об'єкта для запобігання виникнення небезпечних факторів пожеж;

– забезпечувати контроль за усуненням виявлених порушень вимог пожежної безпеки у проектах будівництва для приведення у відповідність діючим нормам;

– взаємодіяти з керівниками проектних організацій або їх представниками з питань пожежної безпеки для своєчасного передбачення у документації протипожежних заходів.

комунікація:

– здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів моніторингу та прогнозування, запобігання виникненню пожеж та їх гасіння.

автономія та відповідальність:

– пошук необхідної інформації, користування посібниками та нормативною документацією в області забезпечення безпечної експлуатації територій, будівель та споруд;

– здатність до подальшого вивчення нових нормативно-правових актів з питань пожежної та техногенної безпеки, цивільного захисту, творчого набуття нових знань;

– здатність до аналізу ситуації та прийняття відповідальних рішень у складних та непередбачуваних умовах, що потребують застосування нових підходів та прогнозування подій;

– організація проведення перевірок протипожежного стану об'єктів.

Повинні бути сформовані наступні *компетентності*:

– здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

– здатність до аналізу і синтезу норм законодавства з питань пожежної безпеки та участі у розробленні нормативно-правових актів та нормативних документів з питань пожежної безпеки;

– здатність оцінювати відповідність вимогам пожежної та техногенної безпеки проектні рішення на влаштування систем протипожежного захисту, автоматизованих систем раннього виявлення загрози виникнення пожежі та оповіщення населення;

– здатність оцінювати стан системи забезпечення пожежної безпеки відповідного рівня та економічну ефективність інженерно-технічних заходів у сфері пожежної безпеки;

– здатність організовувати моніторинг пожежної обстановки й аналізувати його результати, розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації щодо проведення заходів із запобігання та ліквідування пожеж;

– здатність аналізувати процеси, стан об'єктів та прогнозувати можливі загрози виникнення пожеж;

– здатність розробляти і впроваджувати нові методи, спрямовані на забезпечення пожежної безпеки, оцінювання рівнів ризику;

– здатність до здійснення державного нагляду у сфері пожежної безпеки за об'єктами різного призначення, проведенням робіт та наданням послуг протипожежного призначення та сертифікації продукції.

Результати навчання:

– застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки для розв’язання наукових і прикладних задач у сфері пожежної безпеки;

– розробляти і реалізовувати проекти у сфері пожежної безпеки з урахуванням цілей, обмежень, а також технічних, соціальних, економічних, правових і етичних аспектів;

– досліджувати пожежі, прогнозувати їх виникнення та розвиток, оцінювати ефективність системи забезпечення пожежної безпеки відповідного рівня, ризику виникнення пожеж і їх наслідки;

– виконувати оцінювання проектів будівництва та проектів містобудівної документації на відповідність вимогам пожежної безпеки та пропонувати необхідні інженерно-технічні заходи забезпечення пожежної безпеки;

– розробляти норми і правила пожежної безпеки, інструкції щодо дотримання протипожежного режиму та дій у разі виникнення пожежі;

– виконувати та обґрунтовувати техніко-економічні розрахунки заходів щодо підвищення пожежної безпеки;

– аналізувати встановлені в технічній документації на речовини, матеріали, вироби, технологічні процеси, будівлі і споруди об’єктів вимоги щодо забезпечення пожежної безпеки;

– оцінювати стан забезпечення пожежної безпеки об’єктів, будівель та споруд, відповідність інженерних систем та автоматичних систем протипожежного захисту вимогам пожежної безпеки;

– виконувати державний нагляд у сфері пожежної безпеки за об’єктами різного призначення, проводити роботи та надавати послуги протипожежного призначення та сертифікації продукції.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Заочна форма навчання
Рік підготовки	1-й
Семестр	1-й
Обсяг кредитів ЄКТС	3
Загальна кількість годин	90 год.
Лекції	8 год.
Практичні, семінарські	2 год.
Лабораторні	0 год.
Самостійна робота	80 год.
Вид підсумкового контролю	диференційний залік, курсовий проект

5. Календарно-тематичний план викладання дисципліни

Тривалість академічної години в Університеті становить 40 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин, що триває 80 хвилин без перерви.

№ з/п	Тема та її зміст	Вид навчальних занять
1 семестр		
Модульний контроль № 1		
1	ТЕМА 1. Науково-технічне обґрунтування об'ємно-планувальних, конструктивних та спеціальних технічних рішень забезпечення пожежної безпеки будівель та споруд. 1.1. Визначення часу евакуації людей при пожежі. 1.2. Розрахунок систем противибухового захисту будівель та споруд. 1.3. Розрахунок систем протидимного захисту будівель. 1.4. Оцінка і контроль рівня пожежної безпеки об'єктів.	Лек. – 6 год. ПЗ – 2 год. СР – 32 год.
Модульний контроль № 2		
2	ТЕМА 2. Забезпечення пожежної безпеки при проектуванні та будівництві об'єктів. 2.1. Проектування, склад, порядок розроблення та погодження проектної документації. 2.2. Початок будівництва та вимоги пожежної безпеки на новобудовах.	Лек. – 2 год. Сем. – 0 год. СР – 48 год. МРК
Всього		90 годин

Примітка: Лек. – лекція; ПЗ – практичне заняття; Сем. – семінарське заняття; МРК – модульна контрольна робота; СР – самостійна робота.

6. Список рекомендованої літератури

Базова

1. ДСТУ 88281-2019. Пожежна безпека. Загальні вимоги.
2. ДСТУ 2272-2006. Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.
3. ДБН В.1.1-7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва
4. ДБН В.2.2-9-2019 Громадські будинки та споруди. Основні положення.
5. ДБН В.2.2-15-2019 Житлові будинки
6. СНиП 2.09.02–85*. Производственные здания.
7. ДБН В. 2.2-4-2019 Будинки і споруди дитячих дошкільних закладів.
8. ДБН В. 2.2.-3-2019 Будинки і споруди навчальних закладів.
9. ДБН В.2.5-67:2013 Опалення, вентиляція та кондиціонування.
10. Правила пожежної безпеки в Україні.
11. М.М. Кулешов, Ю.В. Уваров, О.Л. Олійник, В.П. Пустомельник Пожежна безпека будівель та споруд. Харків: АЦЗУ МНС України, 2004.

12. Пожежна профілактика в населених пунктах. Практикум: Навчальний посібник / І.А. Чуб, Ю.В. Луценко, Є.А. Яровий, Ю.В. Уваров. – Харків: НУЦЗУ, 2017. – 86 с.
13. Пожежна профілактика в населених пунктах: Навчальний посібник / І.А. Чуб, Ю.В. Луценко, Ю.В. Уваров, О.Л. Олійник, Є.А. Яровий. – Харків: НУЦЗУ, 2016. – 181 с.

Допоміжна

1. Б.В. Грушевский, Н.Л. Котов, В.И. Сидорук и др. Пожарная профилактика в строительстве. - М.: Стройиздат, 1989. - 368 с.
2. М.Я. Ройтман. Пожарная профилактика в строительном деле. - М.: ВИПТШ, 1975.
3. Б.В. Грушевский, А.И. Яковлев, И.Н. Кривошеев, Е.Т. Шурин, Н.Г. Климушин. Пожарная профилактика в строительном деле. -М.: ВИПТШ, 1985.
4. Ю.А.Кошмаров., М.П.Башкирцев, И.Т.Светашов, В.И. Сидорук. Пожарная профилактика систем отопления и вентиляции. - М.: ВИПТШ МВД СССР, 1981. - 368 с.

7. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Пожежна профілактика в населених пунктах» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з використанням трьох шкал:

- перша – національна (традиційна) – 4-бальна (чотирибальна);
- друга – рейтингова шкала оцінювання – ЄКТС;
- третья – накопичувальна шкала – 100-бальна.

Порядок накопичування навчальних балів за 100-бальною шкалою

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
І. Поточний контроль				
Модуль № 1	Лекції	3	8	24
	Семінари	0	0	0
	Практичні заняття*	1	10	10
Разом за модуль № 1				34
Модуль № 2	Лекції	1	8	8
	Семінари	0	0	0

	Практичні заняття*	0	0	0
	Модульна контрольна робота*	1	30	30
Разом за модуль № 2				38
II. Індивідуальна самостійна робота				0
III. Диференційний залік				28
Разом за всі види навчальної роботи				100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів підсумкового контролю успішності.

Для курсового проекту

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 60	до 20	до 20	100

Ступінь засвоєння матеріалу, що вивчається слухачами, оцінюється шляхом проведення контрольних заходів з виставленням підсумкової оцінки, захисту курсового проекту та прийняття диференційного заліку. Оцінка по заліку виставляється по результатам модульної контрольної роботи із врахуванням результатів співбесіди, зміст якої передбачає відповіді на теоретичні питання за матеріалом обох модулів.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю.

Контрольна робота

Виконується по варіантам на окремих аркушах, де вказується прізвище, ім'я, та по-батькові, група, та варіант. Контрольна робота складається з трьох питань, два з яких теоретичні, а одне — задача (розрахунок необхідного часу евакуації та розрахунок фактичного часу евакуації).

На основі аналізу повноти відповідей по кожному питанню виставляється загальна оцінка за модульну контрольну роботу.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольної роботи (оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів):

30 балів – вірно розкриті всі три завдання з дотриманням всіх вимог до виконання;

26-29 балів – вірно розкриті всі три завдання, але недостатнє обґрунтування відповідей, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

18-25 балів – розкриті два завдання;

1-17 балів – розкриті одне завдання;

0 балів – відповідь відсутня.

Контрольні питання для проведення підсумкового контролю (модульний

контроль, диференційний залік)

1. Проаналізувати критичні значення небезпечних факторів пожежі, що впливають на необхідний час евакуації людей з будівель та споруд.
2. Розкрити методику розрахунку необхідного часу евакуації за ДСТУ 8828-2019.
3. Проаналізувати параметри руху людей в будівлях при пожежі.
4. Обґрунтувати методику розрахунку фактичного часу евакуації людей із приміщень.
5. Проаналізувати необхідність влаштування систем противибухового захисту будівель та споруд.
6. Обґрунтувати методику розрахунку площі легкоскидних конструкцій.
7. Проаналізувати конструктивне виконання елементів противибухового захисту будівель та споруд.
8. Проаналізувати напрямки протидимного захисту та шляхи їх реалізації.
9. Проаналізувати підходи до організації димовидалення з приміщень при пожежі.
10. Обґрунтувати методику розрахунку параметрів систем димовидалення з природним спонуканням.
11. Обґрунтувати методику розрахунку систем штучного димовидалення з будівель.
12. Обґрунтувати методику розрахунку систем підпору повітря в будівлях підвищеної поверховості та висотних.
13. Обґрунтувати загальні положення оцінки рівня пожежної безпеки та його використання.
14. Проаналізувати практичне визначення критичності показників при використанні методів оцінки рівня пожежної безпеки об'єктів.
15. Проектування, склад, порядок розроблення та погодження проектної документації.
16. Початок будівництва об'єктів.
17. Вимоги пожежної безпеки на новобудовах.
18. Вимоги пожежної безпеки до будівельно-монтажних робіт.
19. Порядок перевірки архітектурно-будівельної частини проектів будівництва на відповідність вимогам пожежної безпеки.
20. Вимоги пожежної безпеки при організації будівельного виробництва.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100 бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі диференційного заліку та захисту курсового проекту.

9. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до розгляду допускаються реферати, які містять не менше 60% оригінального тексту при перевірці на плагіат.

Розробник:
заступник начальника кафедри
пожежної профілактики в населених пунктах
факультету пожежної безпеки

Юрій ЛУЦЕНКО